

Utökning av naturreservatet Bålkaberget i Arvidsjaur kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att naturreservatet Bålkaberget, inrättat av Länsstyrelsen 2013-05-27, dnr 511-8560-11, ska ha den utökade geografiska omfattning som framgår av bifogad karta, bilaga 1. För de tillkommande delarna ska beslutet om att bilda naturreservatet Bålkaberget (bilaga 5) gälla i sin helhet med syfte, skäl och föreskrifter enligt 7 kap. 4 §, 5 § första och andra styckena, 6 § och 30 § miljöbalken.

Länsstyrelsen beslutar vidare att de tillkommande delarna ska ha skötselinriktning fri utveckling, enligt gällande skötselplan, daterad 2013-05-27, dnr 511-8560-11.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Bålkaberget
Kommun: Arvidsjaur
Lägesbeskrivning: 17 km SV om Arvidsjaur
Total area: ca 2069 ha
Varav utökad areal: ca 26 ha
Naturtyper: Skogsmark ca 1411 ha, varav produktiv skog ca 1334 ha
Våtmark ca 577 ha
Sjöar och vattendrag ca 81 ha
Fastigheter och ägare: Malmesliden 1:96 (del av), Sveaskog

Svärdlandet 1:1 (del av), Sveaskog
Larsberg 1:1 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:2 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:3 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:4 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:6 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:7 (del av), privat markägare

Natura 2000: Del av Byskeälven (SE0820432)
Sameby: Mausjaur
Förvaltare: Länsstyrelsen

Redogörelse för ärendet

Naturreservatet Bålkaberget bildades 2013 som ett resultat av en stor uppgörelse mellan Länsstyrelsen, Naturvårdsverket och Sveaskog. Beslutet överklagades av en markägare till en ströäng i naturreservatet. Regeringen avslag överklagan i juni 2016.

Gränserna för några av reservaten på Sveaskogs mark blev av olika skäl inte helt ändamålsenliga. En översyn av gränserna med tillhörande naturvärdesinventering genomfördes av Länsstyrelsen varvid man kom fram till att ett 15-tal reservat behövde utökas. Myndigheten har därefter arbetat vidare med att lösa markfrågorna för utvidgningarna av berörda naturreservat, och under 2016 tecknades [en](#) överenskommelse om intrångsersättning med Sveaskog. Med anledning av detta avtal kan nu naturreservatet Bålkaberget utökas till att omfatta hela det skyddsvärda området.

Beslutet har föregåtts av samråd med Arvidsjaur kommun som inte har lämnat några synpunkter.

Beslutet har även föregåtts av samråd med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten som tillstyrker förslaget.

Mausjaur sameby, markägaren Sveaskog och de privata markägarna till ströängarna i det befintliga naturreservatet har förelagts att yttra sig, men samtliga har inte lämnat några synpunkter.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, samt Försvarsmakten. Skogsstyrelsen och Försvarsmakten har ingen erinran mot förslaget och Sveriges geologiska undersökning har valt att avstå från att yttra sig i ärendet.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Bålkabergets naturreservat bildades 2013 med syftet att bevara ett stort, sammanhängande naturlandskap med vidsträckta myrmarker och stora ur- och

naturskogar. Naturreservatet utgörs av två granskogsbeklädda bergsområden, norra och södra Surliden i sydväst och Bålkaberget i norr. Mellan bergen breder en mosaik av sjöar, tjärnar och våtmarker ut sig som tillsammans med Surliden och Bålkaberget skapar ett landskapsutsnitt med en mängd olika naturliga skogs- och våtmarkstyper med mycket höga naturvärden och stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer. Genom utökningen av naturreservatet får hela det skyddsvärda området ett långsiktigt skydd mot skogsavverkning och annan exploatering som skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Utökningen som innefattar ett antal områden nordöst om Surliden och ett område sydöst om Bålkaberget, består i huvudsak av gammal urskogsartad granskog med varierande inslag av gammal grov tall. Skogen liknar den i det nuvarande reservatet vad gäller struktur och artinnehåll och hyser många rödlistade arter såsom harticka, ostticka, kötticka, ullticka, gränsticka, lappticka och rynkskinn. En del väldigt gamla spår från dimensionsavverkning med yxa kan också hittas. Men precis som i det övriga reservatet är påverkansgraden mycket låg. De utökade områdena kompletterar och förstärker naturreservatets befintliga värden och därför har en utökning aktualiserats.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) enligt Bilaga 4.

Beslutets ikraftträdande

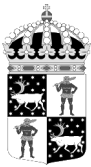
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Sven-Erik Österberg efter föredragning av naturskyddshandläggare Ida Olofsson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även chefen för naturskyddsenheten Per-Anders Jonsson samt jurist Simon Bergdahl.

Bilagor:

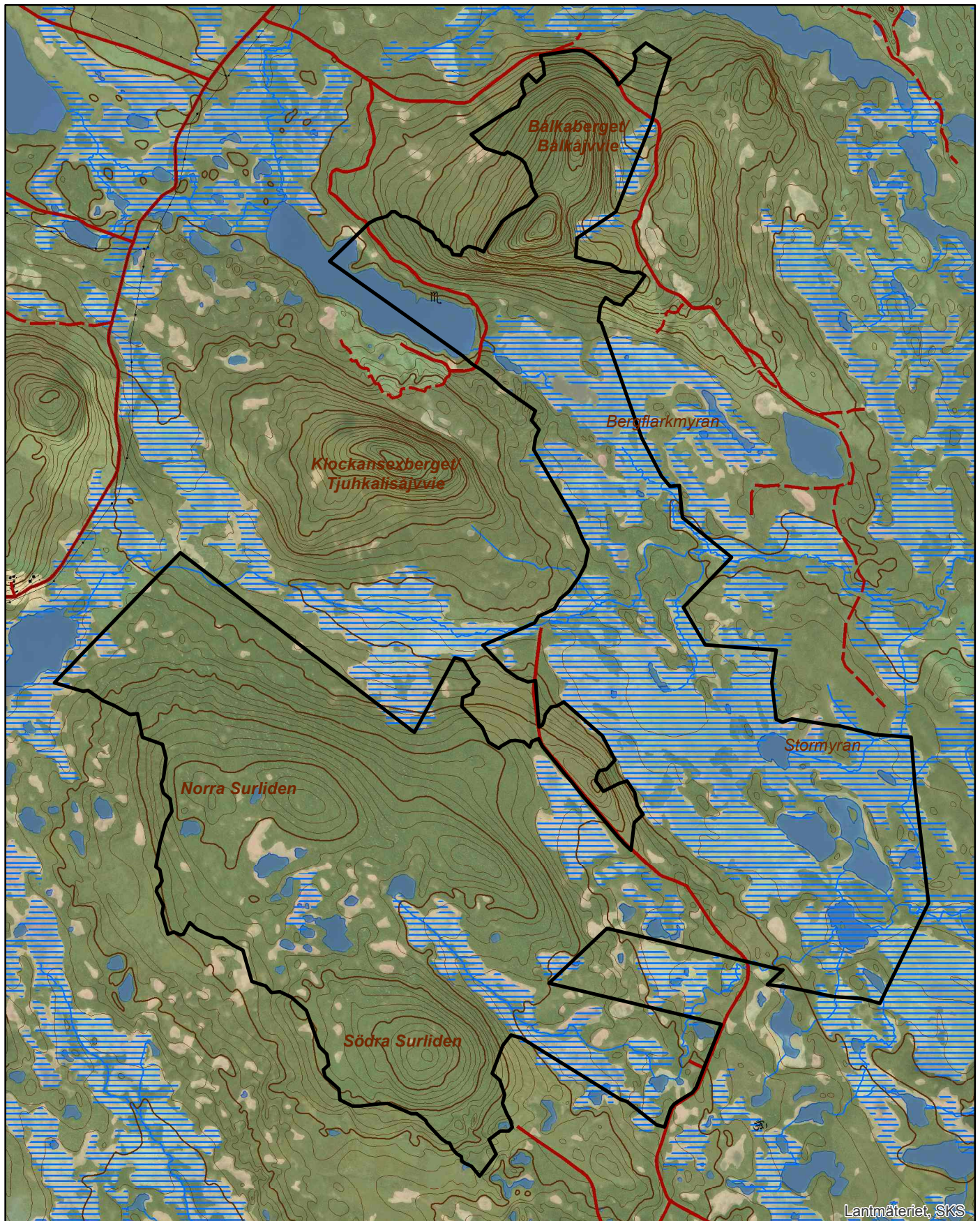
1. Karta över naturreservatet
2. Karta över naturreservatets tidigare avgränsning
3. Översiktskarta
4. Hur man överklagar
5. Bildande av naturreservatet Bålkaberget i Arvidsjaur kommun

Naturreseptatet Bålkaberget

Area ca 2069 ha

Skala 1:40 000

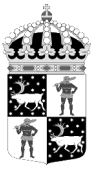
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreseptatet

0 1 2 3 Kilometer

Länssstyrelsen
Norrbotten

511-12125-2017

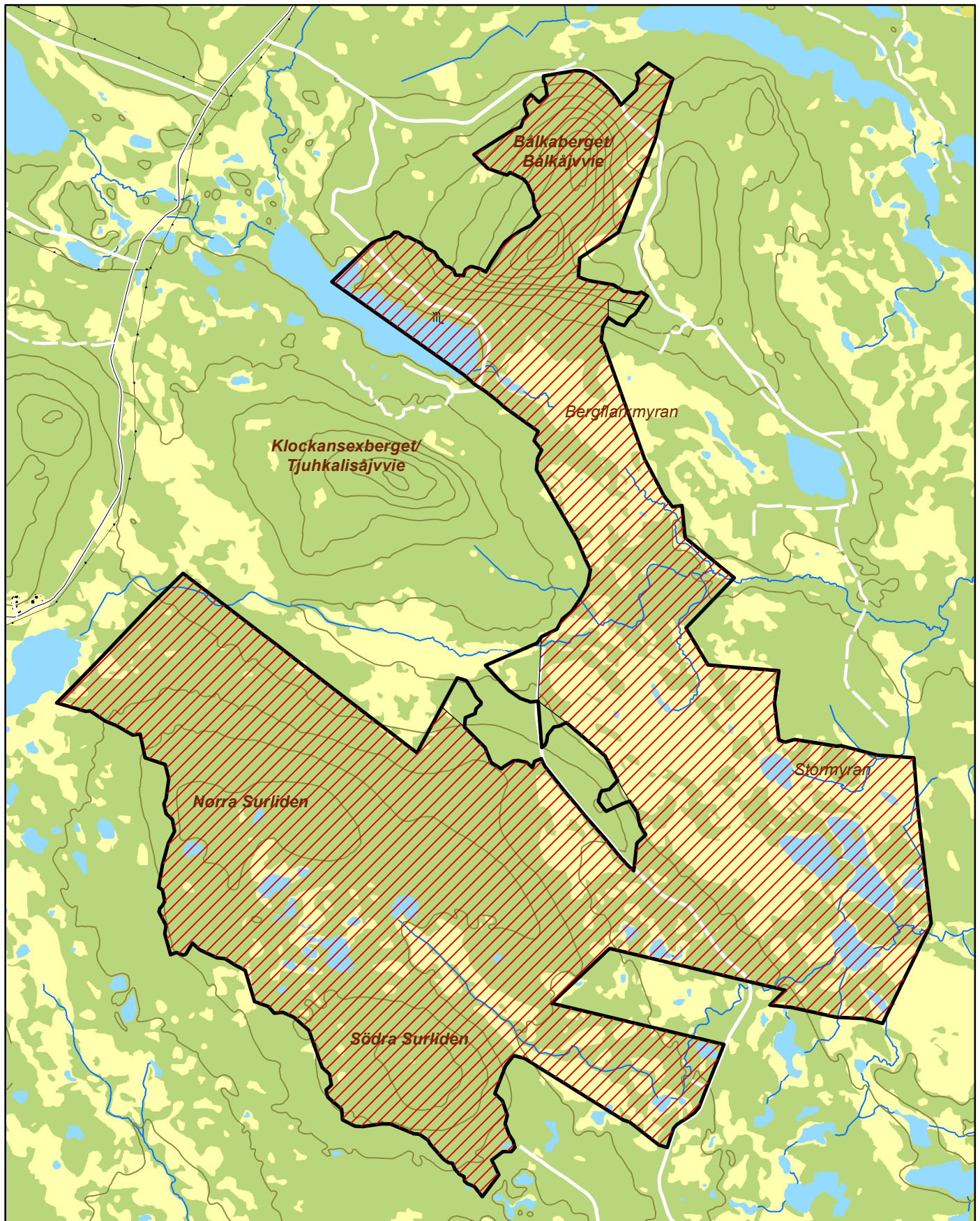
NVR ID 2023189

Bilaga 2

Naturreservatet Bålkaberget

Äldre avgränsning

Skala 1:40 000

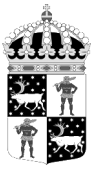

© Länssstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreservatet
 Äldre avgränsning

0 1 2 3 Kilometer

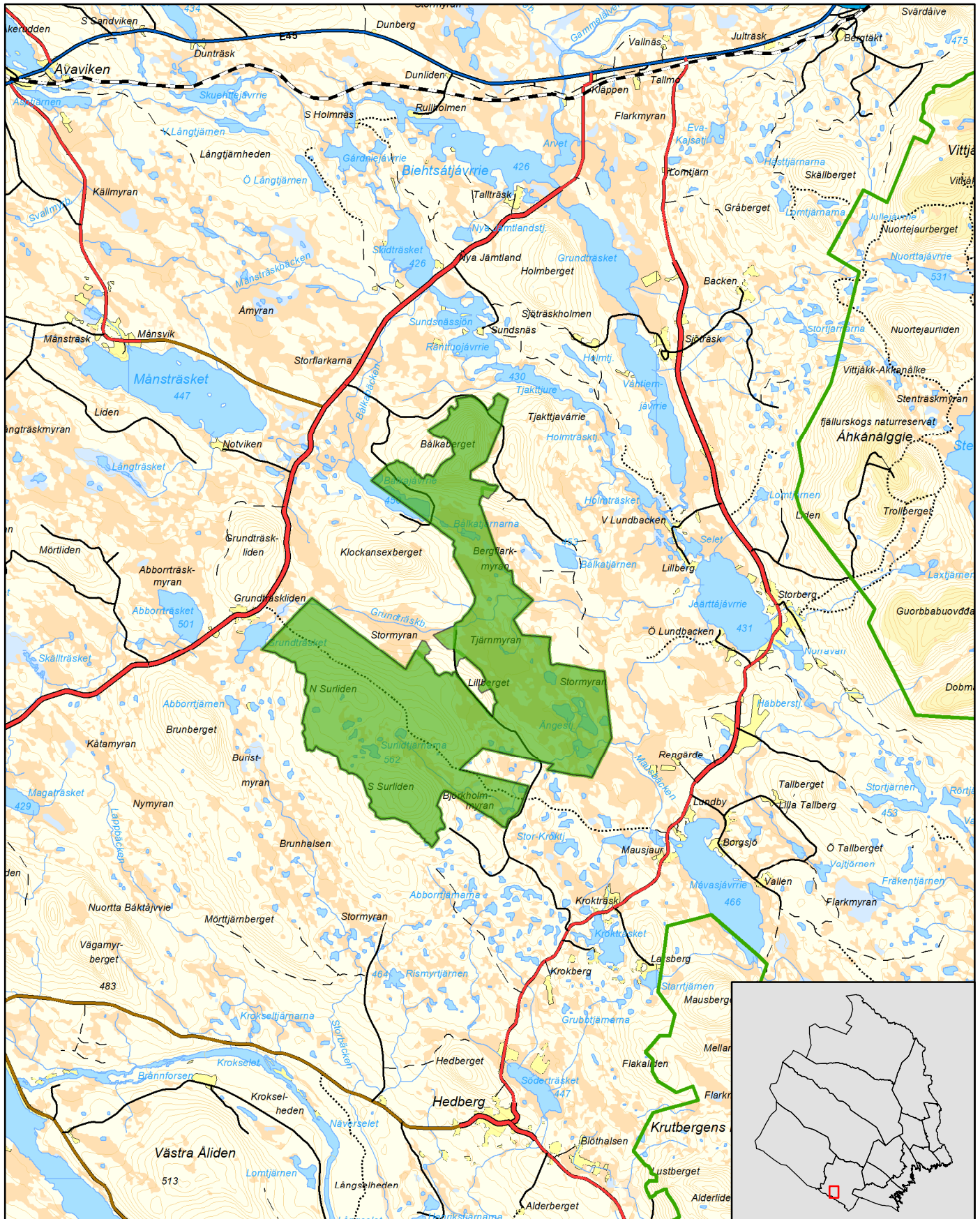

Naturreservatet Bålkaberget

Arvidsjaur kommun

Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat

0 2 4 6 8 10 Kilometer

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljödepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00.

BILDANDE AV NATURRESERVATET BÅLKABERGET I ARVIDSJAURS KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, skall utgöra naturreservatet Bålkaberget.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning. I enlighet med 2 § ovannämnda förordning ska länsstyrelsen vara förvaltare av naturreservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara ett stort, sammanhängande naturlandskap med vidsträckta myrmarker och stora ur- och naturskogar. Landskapets karaktär av orörd vildmark ska bevaras. Reservatet ska även bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.

Datum
2013-05-27

Diarienummer
511-8560-11

NVR ID
NR2023189

- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Området lämnas till fri utveckling med möjlighet till avveckling av främmande trädslag samt naturvårdsbränning och/eller stängsling efter särskild utredning. I arronderingsmarker och utvecklingsmarker kan även andra åtgärder genomföras.
- Trädfällning och påverkan på markskiktet undviks vid alla typer av åtgärder, med undantag för avveckling av främmande trädslag.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn: Bålkaberget
Kommun: Arvidsjaur
Lägesbeskrivning: 17 km SV om Arvidsjaur
Area: 2043 ha
Fastigheter och ägare: Malmesliden 1:96 (del av), Sveaskog
Svärdlandet 1:1 (del av), Sveaskog
Larsberg 1:1 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:2 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:3 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:4 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:6 (del av), privat markägare
Lilla Tallberg 1:7 (del av), privat markägare
Natura 2000: Del av Byskeälven (SE0820432)
Sameby: Mausjaur

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällen.
3. På annat sätt än vad som anges under punkterna 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t.ex. genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta eller dumpa.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledningar i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring eller avledande av vatten.

7. Inplantera växt- eller djurart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg. Vägarnas sträckning framgår av bilaga 1.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgstom.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med Länsstyrelsen. Exempel på sådana åtgärder är byte av vägtrummor, dikesrensning samt breddning/trädsäkring av kraftledningar.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttagas för att undvika skador på mark och vegetation.
5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttagas för att undvika skador på mark och vegetation.
6. I de fall totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet
2. Uppsättning och underhåll av informationstavla
3. Naturvårdsbränning efter särskild utredning.
4. Utförande av restaureringsåtgärder av engångskaraktär, exempelvis stängsling av ungskog eller avveckling av främmande trädslag.
5. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

6. Tillgängliggörande av reservatet för besökare, t ex genom anläggande och underhåll av parkeringsplats, stigar, eldstäder och vindskydd.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Fånga, skada, eller döda ryggradsdjur. Insamla ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
4. Insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Skräpa ner.
7. Göra upp en eld som är större än cirka 0,5 meter i diameter. Vid eldning är det endast tillåtet att ta löst liggande kvistar och grenar.
8. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg. Vägarnas sträckning framgår av bilaga 1.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
2. I reservatet är det utan hinder av föreskrifterna tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
3. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

SKÅLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area:	2043 ha
Naturtyper:	Skogsmark ca 1382 ha, varav produktiv skog ca 1291 ha Vatten ca 90 ha Myr ca 571 ha

Naturresevatet ligger cirka 17 kilometer sydväst om Arvidsjaur och utgörs av ett vidsträckt och naturskönt vildmarksområde med granskogsklädda berg och mellanliggande våtmarker, bäckar och sjöar. I resevatets sydvästra del ligger norra och södra Surliden, vars flacka toppar når omkring 620 meter över havet. Berggrunden inom denna del av resevatet utgörs av sura bergarter som alkalifältpatgranit. Bålkaberget i

den norra delen av reservatet når samma höjd men är desto brantare, speciellt i sydslutningen. Berggrunden är delvis blottad och består av granodiorit-tonalit.

Mellan bergen breder ett moränbacklandskap ut sig, vilket avspeglas i en naturskön mosaik av myrmarker, tjärnar och skogsklädda myrholmar. I södra delen av reservatet förekommer även så kallad Veikimorän, vilket är en mycket gammal moränform som till stor del undgått påverkan av de två senaste nedisningarna.

Norra och södra Surliden kläs av gles och luckig höjdlägesgranskog som i stort sett är opåverkad av skogsbruk. Vegetationstypen är övervägande frisk till torr blåbärstyp med varierande kråkbärsinslag och fläckvis inslag av torrare vegetationstyper. Skogen är urskogsartad med rik förekomst av död ved som torrträd, lågor och högstubbar. För omkring 150-200 år sedan drog en större skogsbrand genom området, vilket har satt sin prägel på skogen. Spår efter branden kan fortfarande ses i form av kolad ved samt brandljud i gamla granar och tallar. En stor del av den björk och sälg som förekommer spritt i bestånden har också etablerats som en följd av denna brand.

Den uppmärksamme kan än idag skönja variationer i brandens intensitet i skogarna i reservatet. I delar av området där branden gick hårt fram känns marken hård under kängorna och humusskiktet är tunt. I dessa delar dog stora delar av den gamla skogen i branden och den nya granurskog som vuxit upp efter branden är idag omkring 150-200 år gammal. I dessa bestånd är tillgången på död ved ofta lägre, vilket är helt naturligt då död ved inte har hunnit återbildas i så stora mängder efter branden. I andra delar av reservatet har branden gått lugnare fram och ytterligare andra delar verkar helt ha undgått den senaste branden. I dessa delar av området är granarna ofta många hundra år gamla och det tjocka moss- och humustäcket sviktar under fötterna. I dessa bestånd förekommer ofta stora mängder av död ved både i form av torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier.

På Bålkabergets två toppar finns ett sådant område som till stor del verkar ha undgått den senaste branden. Skogen utgörs av mycket gammal, urskogsartad granskog med visst inslag av björk. En stor del av granarna är uppemot 300 år gamla och glest utspridda över berget står även enstaka ännu äldre, ofta grova tallöverståndare. Dessa uråldriga gammeltallar når en ålder av uppskattningsvis 4-500 år. Fältskiktet består framför allt av frisk blåbärstyp. På själva bergstopparna är produktivitet låg men i de nedre delarna av slutningarna skogen är skogen något frodigare. Bitvis förekommer rikligt med torrträd och granlågor. Utstickaren i nordost utgörs av en något yngre grandominerad skog som uppkommit efter den senaste branden. Förutom ett fåtal plockhuggna björkar är skogen i allt väsentligt opåverkad av skogsbruk. Längs bergets södra fot finns däremot ett bestånd som är tydligt påverkad av plockhuggning. Även här har träden hög ålder, men skogen är tydligt utglesad och mängden död ved är lägre.

I skogarna i Bålkaberget förekommer ett stort antal arter som är knutna till urskogsartade granskogar med lång kontinuitet. På gammelgranarna trivs arter som gammelgransskål och knottrig blåslav medan arter som ostticka, rosenticka, lappticka, gränsticka och rynkskinn förekommer allmänt på granlågor i hela reservatet. På gamla sälgar kan man finna den intensivt gröna lunglaven, ibland tillsammans med den anisdoftande dofttickan. I reservatet trivs även många av de fåglar som hör gammelskogen till, som till exempel den sällskapliga lavskrikan. Man ser ofta spår efter

födosökande spillkråka samt även de karaktäristiska ringar som den tretåig hackspetten hackar ut runt stammarna på tallar och granar.

Nedanför bergstopparna breder en mosaik av sjöar, tjärnar och våtmarker ut sig. Våtmarkerna avvattnas österut via Grundträskbäcken och söderut via Mausbäcken. De två största myrarna, Stormyran och Bergflarkmyran, ligger i låglandet mellan Surliden och Bålkaberget. Stormyran har bedömts ha högsta naturvärdesklass i den nationella våtmarksinventering. Myrarna är variationsrika med gott om tjärnar, småbäckar och skogsklädda fastmarksholmar. Myrholmarna är delvis påverkade av äldre plockhuggning men bestånden har tydlig naturskogskaraktär med lågor, torrträd och trädåldrar upp mot 200 år.

Länsstyrelsens bedömning

Tillsammans med Stormyran bildar Surliden och Bålkaberget ett stort landskapsavsnitt som innefattar en mängd olika naturliga skogs- och våtmarkstyper med mycket höga naturvärden. Inom området finns dessutom, både mellan bergen och ute i myrlandet, en mängd småsjöar, tjärnar och bäckar vilka ytterligare ökar mångfalden av naturmiljöer i området. Reservatet hyser även en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljö kvalitetsmål, bland annat *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB, bedömer länsstyrelsen att den inskränkning i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade konsekvenser, såväl kostnadsmässiga som i övrigt att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

ÄRENDETS BEREDNING

De höga naturvärdena inom naturreservatet Bålkaberget uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som Länsstyrelsen och

Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Området redovisades ursprungligen som två separata objekt; Bålkaberget respektive Surliden. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2005 slöts en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbotten respektive Västerbotten, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Överenskommelsen redovisades i en rapport (Naturvårdsverket, rapport 5498) där 168 områden i Norrbottens län pekades ut som blivande naturreservat. Bålkaberget är ett av dessa områden.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om formellt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden i hela landet. Denna innebär att områdena, med i överenskommelsen angivna villkor, kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. För länets del omfattas samtliga områden som redovisats som naturreservat i Naturvårdsverkets rapport 5498.

Sveaskog har getts tillfälle att yttra sig över förslaget. Bolaget är positiva till reservatsbildningen men framför i sitt yttrande att man vill se mer av aktiv naturvårdande skötsel i reservatet. Vidare framför bolaget synpunkter mot formuleringar i beslutet som reglerar underhåll av befintlig väg, och menar att åtgärder som till exempel byte av vägtrummor bör räknas som normalt vägunderhåll utan samrådsplikt. Länsstyrelsen konstaterar att skogarna i Bålkabergen helt domineras av gamla grandominerade urskogsmiljöer, ofta i sent successionsstadium. Myndigheten bedömer att beslutet och skötselplanen redan ger tillräckliga möjligheter för den naturvårdande skötsel som eventuellt skulle kunna behövas. Föreskriften om samrådsplikt innan större underhållsåtgärder anser Länsstyrelsen är befogad för att minimera risken för skador på naturmiljön längs de vägsträckor som går genom naturreservatet. Sammanfattningsvis finner Länsstyrelsen därför inte skäl att förändra beslutet med anledning av de synpunkter som Sveaskog framfört.

Beslutet har föregåtts av samråd med Arvidsjaurs kommun, som inte har inkommit med något yttrande i ärendet. Mausjaur sameby har förelagts att yttra sig över förslaget, men avstått. Förslaget har också remitterats till Försvarmakten, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) och Skogsstyrelsen. Ingen av dessa har något att erinra mot förslaget. I sitt yttrande har SGU även bidragit med värdefull information om berggrunden och jordartsgeologin i området, något som har arbetats in i beskrivningen av reservatet.

Även om Bålkabergen till övervägande delar ägs av Sveaskog, berör reservatet även några små, privatägda ströängar. Fastigheterna omfattar endast vatten och myrmark och samtliga ligger väglöst mitt ute i Stormyran, helt inneslutna i naturreservatet. Förhandlingar om ersättning har förts med markägarna sedan 2010, men inga överenskommelser har hittills kunnat träffas. Under 2011 tog Länsstyrelsen fram förslag till reservatsbeslut och skötselplan för Bålkabergen där vissa ströängar undantagits från reservatet. Förslaget skickades till markägarna för synpunkter, men av de svar som inkom framgick tydligt att en sådan lösning inte var önskvärd från markägarnas sida.

Istället framfördes synpunkter på ersättningsnivåerna, krav på inlösen av ströängarna samt även krav på att myrarna skulle ersättas med annan mark.

Under förhandlingarna har en markägare hävdade att hans ströängarna bland annat används för täkt av torvströ till en djurbesättning, det har dock inte gått att verifiera att en sådan verksamhet pågår i området. Länsstyrelsen konstaterar att om en sådan verksamhet skulle tillåtas även efter reservatsbeslutet, skulle detta innebära uppenbara risker för skador på de naturvärden som naturreservatet är tänkt att bevara. Förutom direkta skador av torvtäkten på den värdefulla våtmarken, finns även en uppenbar risk för markskador på den blöta myrmarken på grund av återkommande terrängtransporter. Myndighetens samlade bedömning är därför att en sådan verksamhet inte är förenlig med reservatets syften och därför inte kan tillåtas inom naturreservatet.

I de allra flesta fall torde det dock inte finnas någon pågående markanvändning inom de aktuella ströängarna. Detta innebär att ströängarna efter reservatsbeslutet kommer att kunna nyttjas precis på samma sätt som tidigare. Reservatsbeslutet innebär inte någon reglering av rätten till jakt och fiske och ströängarna kommer precis som tidigare vara tillgängliga i enlighet med allemansrättens regler.

Under 2013 tog Länsstyrelsen därför fram ett nytt förslag till reservatsbeslut och skötselplan där samtliga ströängar åter tagits med i reservatet. Markägarna förelades att yttra sig över förslaget. Yttrande inkom från en markägare, som framför att han enligt kungörelse 1917 (250) anser sig ha rätt till ersättningsmark för den aktuella ströängen. Länsstyrelsen konstaterar att Miljöbalkens ersättningsregler inte ger en markägare rätt till ersättningsmark vid reservatsbildning. Enligt samma ersättningsregler ska endast reservatets intrång i pågående markanvändning ersättas, vilket för små fastigheter som endast innehåller vatten eller myrmark innebär att ersättningen blir mycket låg. Vidare konstaterar myndigheten att förhandlingar om ersättning kan fortsätta ytterligare ett år efter att beslutet om reservatsbildning vunnit laga kraft. Enligt Länsstyrelsens bedömning finns därför inget hinder för att reservatet bildas och att ersättningsfrågorna därefter löses i särskild ordning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

BESLUTETS IKRAFTTRÄDANDE

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

9 (9)

Datum
2013-05-27

Diarienummer
511-8560-11

NVR ID
NR2023189

DE SOM DELTAGIT I LÄNSSTYRELSENS BESLUT

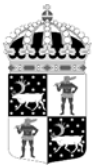
I detta ärende har beslut tagits av landshövding Sven-Erik Österberg efter föredragning av naturvårdshandläggare Per-Anders Jonsson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även chefen för naturvårdsenheten Ulf Bergelin samt jurist Maria Leijon.

Sven-Erik Österberg

Per-Anders Jonsson

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-8560-11

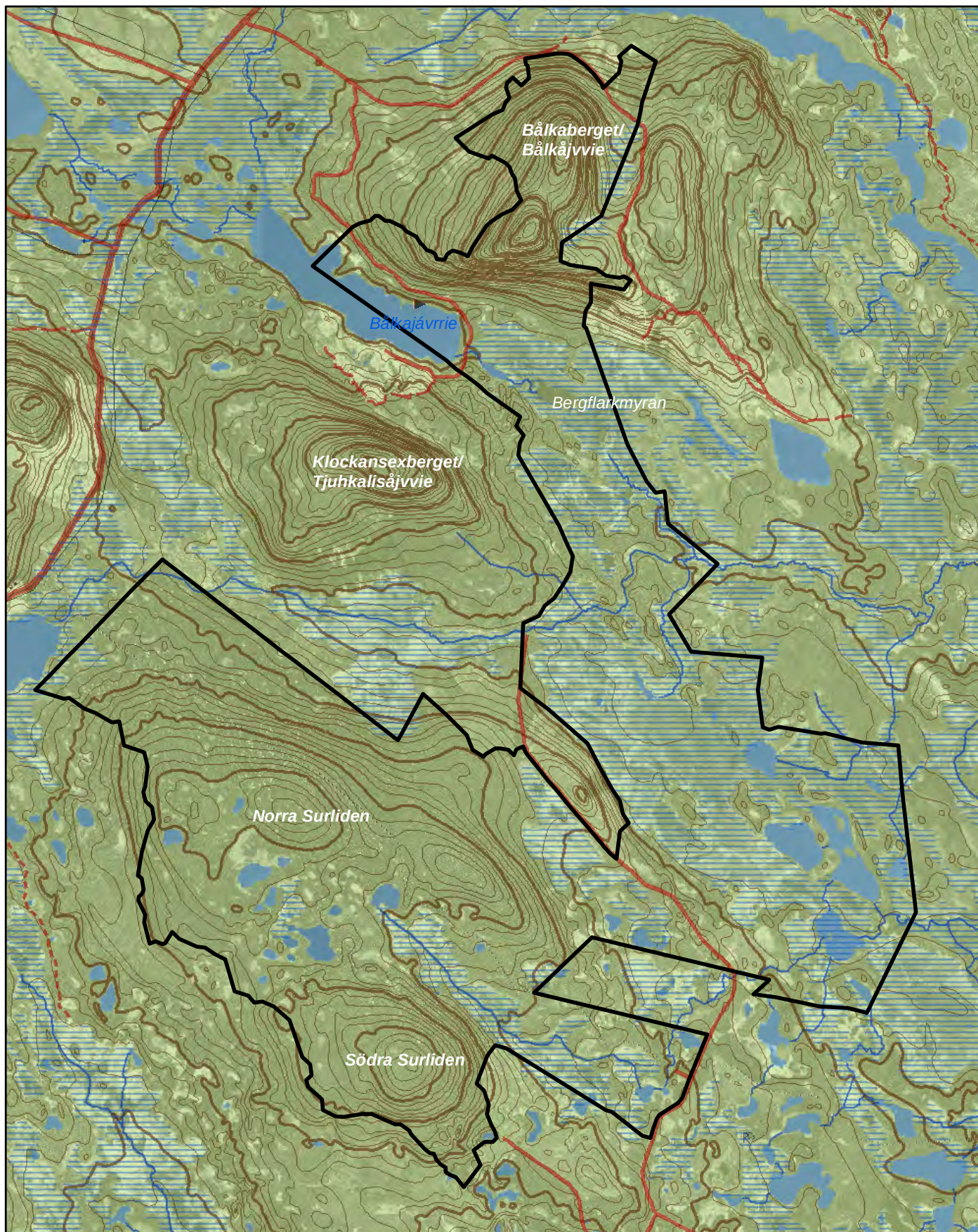
NR2023189

Bilaga 1

Naturreseptatet Bålkaberget

Area 2043 ha

Skala 1:40 000

© Lantmäteriet

Gräns för naturreseptatet

0 0,5 1 2 Kilometer

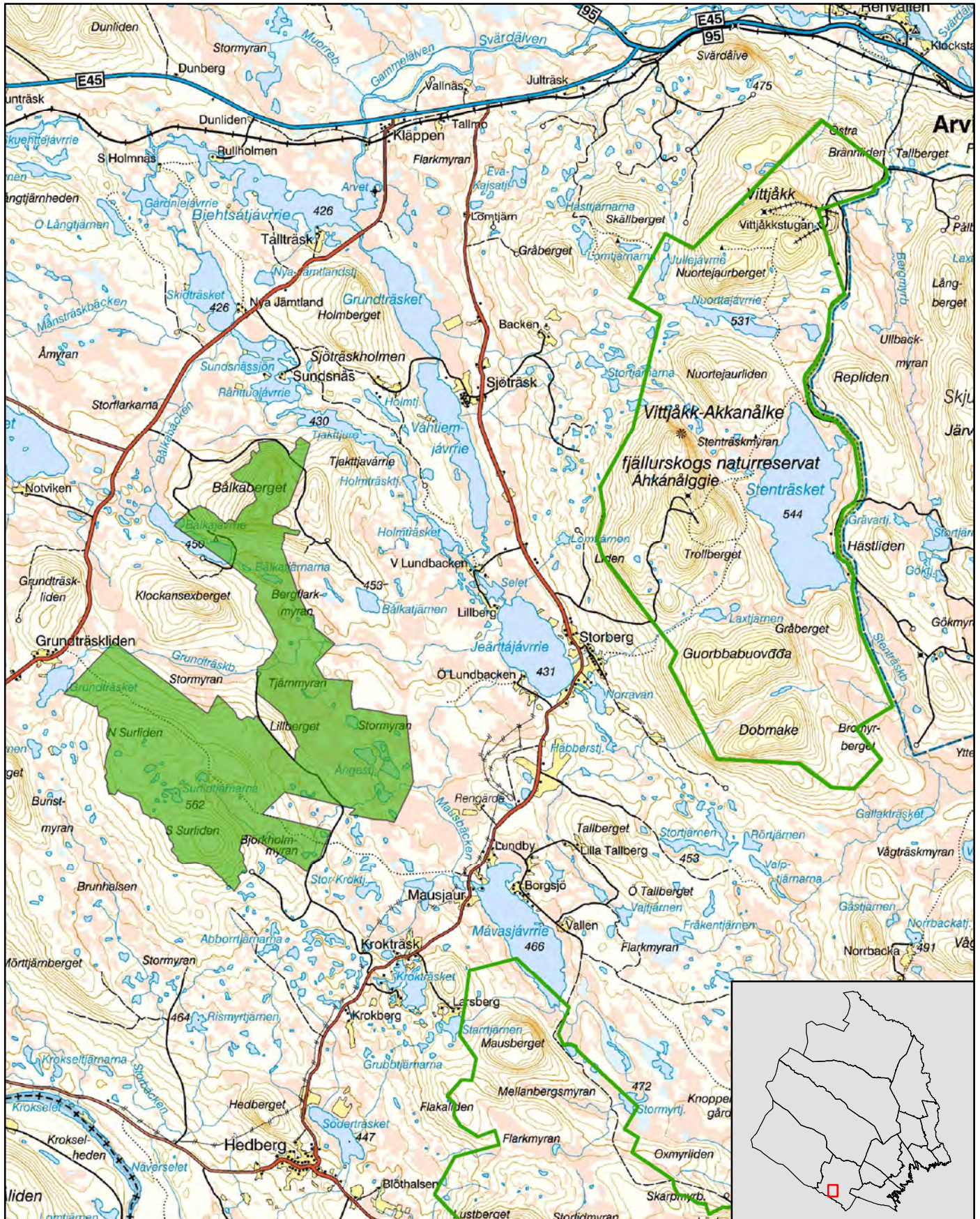

Naturreseptatet Bålkaberget

Arvidsjaurs kommun

Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Lantmäteriet

- Gräns för naturreseptatet
- Andra naturreseptatet

0 1 2 3 4 5 Kilometer

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljödepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET BÅLKABERGET I ARVIDSJAURS KOMMUN

ALLMÄNT OM PLANEN

Naturreservatets syfte ska vara styrande för reservatets långsiktiga vård och förvaltning.

Områdets avgränsning redovisas i bilaga A.

Beskrivning och uppgifter om naturreservatet finns i beslutet 511-8560-11.

Denna skötselplan ska ses över inom en tioårsperiod och vid behov revideras.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara ett stort, sammanhängande naturlandskap med vidsträckta myrmarker och stora ur- och naturskogar. Landskapets karaktär av orörd vildmark ska bevaras. Reservatet ska även bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Området lämnas till fri utveckling med möjlighet till avveckling av främmande trädslag samt naturvårdsbränning och/eller stängsling efter särskild utredning. I arronderingsmarker och utvecklingsmarker kan även andra åtgärder genomföras.
- Trädfällning och påverkan på markskiktet undviks vid alla typer av åtgärder, med undantag för avveckling av främmande trädslag.

BEVARANDEMÅL

Skog

i) Värdekärna

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt.

ii) Utvecklingsmarker och arronderingsmarker

Eventuella skötselåtgärder i områdets utvecklingsmarker och arronderingsmarker bör utredas och tas upp vid en revidering av skötselplanen. Tillsvidare ska dessa områden fortsätta att utvecklas fritt i riktning mot naturskog.

Våtmarker

Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer. Om det förekommer diken som kan komma att påverka områdets hydrologi negativt och på sikt utgör ett hot mot områdets naturvärden, bör åtgärder vidtas. Eventuella åtgärder, såsom igenläggning av diken, ska genomföras efter att en undersökning av områdets hydrologi har slutförts.

Sjöar och vattendrag

Den naturliga hydrologin och vegetationen skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Brand

Då området är vidsträckt och sedan tidigare brandpräglat bör spontant uppkommen brand få löpa fritt så långt det är möjligt. Brandbekämpning ska främst ske för att förhindra spridning utanför reservatet. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och befintliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska undvikas.

GRÄNSER

Naturreseptatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Kontroll av gränsmarkeringar och rågångar ska göras minst vart tionde år.

FRILUFTSLIV OCH INFORMATION

Informationstavla med föreskrifter sätts upp på lämplig plats vid reservatet. Förslagsvis på plats som markerats på kartan i bilaga A.

Aktuell information om naturreseptatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida.

Leder

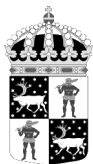
Det finns flera gamla leder och stigar i området, se bilaga A. Länsstyrelsen bör utvärdera vilket behov som finns av att underhålla dessa. För de leder/stigar som ska underhållas ska den exakta sträckningen mätas in.

SAMMANFATTNING AV LÖPANDE ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När
Information på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utmärkning av reservatsgränsen	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utreda skick av stigar/leder	Snarast efter att reservatet har beslutats
Informationstavla vid reservatet	Snarast efter att reservatet har beslutats
Översyn och eventuellt revidering av skötselplan	Senast 2023
Uppföljning av gränsmarkering	Minst vart tionde år
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov

Bilaga:

- A. Karta
- B. Artlista

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-8560-11

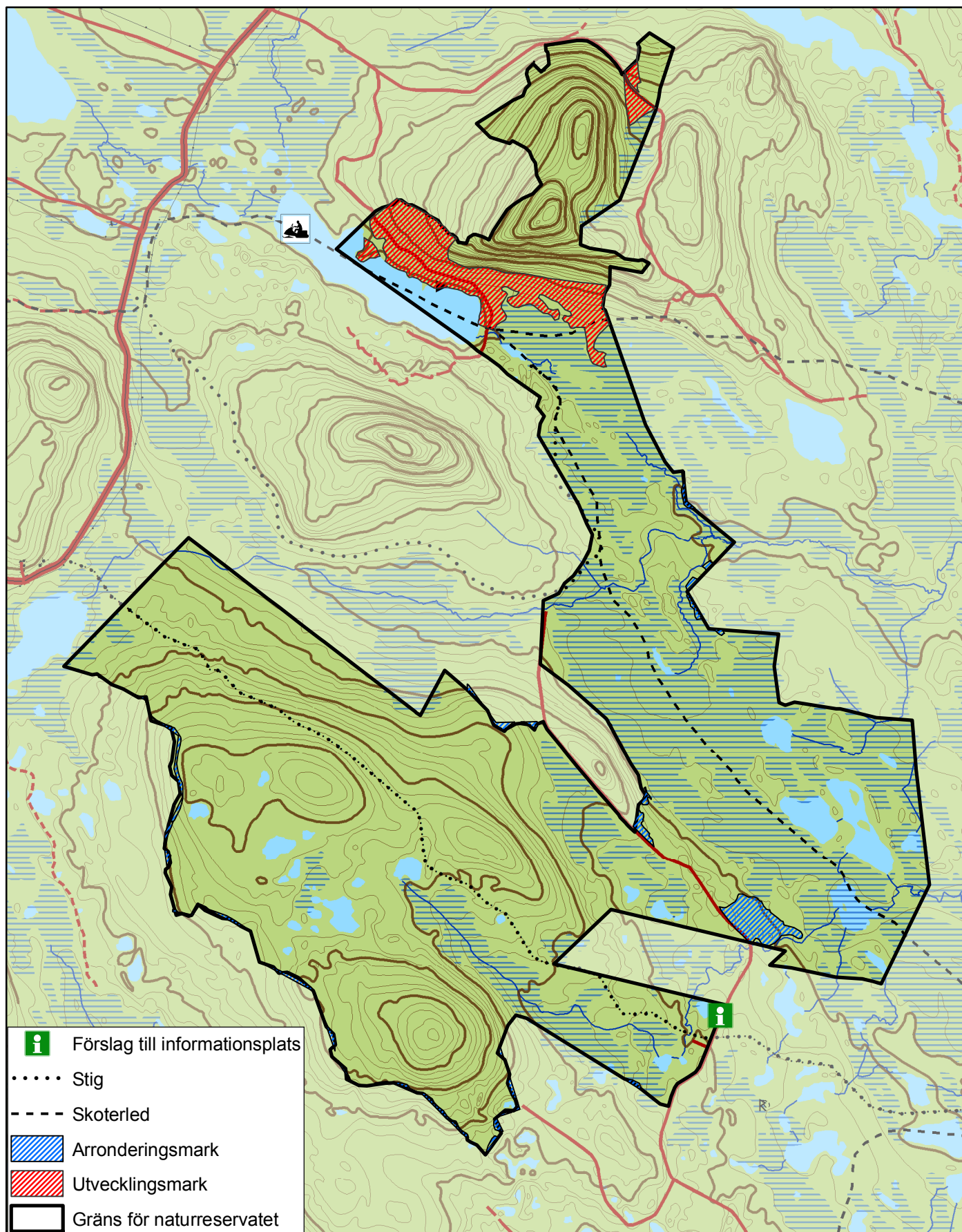
NR2023189

Bilaga A

Naturreseptatet Bålkaberget

Avgränsning, markslag och information

Skala 1:40 000

© Lantmäteriet

0 0,5 1 1,5 2 kilometer

Artlista naturreservatet Bålkaberget

- signalarter och rödlistade arter

Svampar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.		<i>Antrodiella pallasii</i>	VU
2.	Blodticka	<i>Gleoporus taxicola</i>	
3.	Doftskinn	<i>Cystostereum murrarii</i>	NT
4.	Doftticka	<i>Haploporus odorus</i>	VU
5.	Gammelgransskål	<i>Pseudoglyphis pinicola</i>	NT
6.	Gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT
7.	Harticka	<i>Inonotus leporinus</i>	NT
8.	Kötticka	<i>Leptoporus mollis</i>	NT
9.	Lappticka	<i>Amylocystis lapponica</i>	VU
10.	Ostticka	<i>Skeletocutis odora</i>	VU
11.	Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT
12.	Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	NT
13.	Trådticka	<i>Climacocystis borealis</i>	
14.	Ullticka	<i>Phellinus ferrogineofuscus</i>	NT

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2010. VU=Sårbar, NT=Nära hotad.

Lavar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
15.	Brunpudrad nållav	<i>Chaenotheca gracillima</i>	
16.	Bårdlav	<i>Nephroma parile</i>	
17.	Knottrig blåslav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	NT
18.	Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
19.	Nordlig nållav	<i>Chaenotheca laevigata</i>	NT
20.	Skrovellav	<i>Lobaria scrobiculata</i>	NT
21.	Stuplav	<i>Nephroma bellum</i>	

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2010. NT=Nära hotad.

Övriga arter

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
22.	Käppkrokmossa	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	NT
23.	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	
24.	Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	NT

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2010. NT=Nära hotad.

Källa:

- Länsstyrelsen översiktliga inventering 2001, 2003 och 2009
- Artportalen